

Στάση βροχοσταλίδων (συνέχεια)

Το ίδιο κιόλας βράδυ, η Μικρή Αρκούδα* μέσα από μια αστεροακτίνα της έστειλε την από- ντησή της. Και το παιδί διάβασε με τρεμάμενη φωνή: «Περιβάλλον, SOS!!!».

— Βέβαια! Πώς δεν το σκεφτήκαμε πιο πριν; Η Γη μας κινδυνεύει από τη μόλυνση. Γι' αυτό είναι θυμωμένα τα σύννεφα.

— Θα τα κάνουμε να ξεθυμώσουν, είπαν μ' ένα στόμα όλα τα παιδιά, ξέροντας τώρα πια τι έπρεπε να κάνουν.

Σαν ξημέρωσε, τα παιδιά σκορπίστηκαν στις γύρω γειτονιές, πήγαν από σχολείο σε σχολείο, από σπίτι σε σπίτι και μίλησαν με τα άλλα παιδιά στη δική τους γλώσσα. Αυτά με τη σειρά τους μίλησαν στους φίλους τους στις άλλες γειτονιές κι εκείνοι στους δικούς τους. Μέσα σε λίγες μέρες όλα τα παιδιά της Γης γνώριζαν την αλήθεια. Όμως μόνα τους, δίχως τη βοήθεια των μεγάλων, ήταν αδύνατο ν' αλλάξουν τον κόσμο. Έβαλαν λοιπόν τα δυνατά τους και τα βράδια, σαν έπεφταν στο κρεβάτι, έπλεκαν στο παραμύθι της μαμάς ή του παππού και της γιαγιάς τη δική τους ιστορία, την αληθινή, με το περιβάλλον και τα σύννεφα. Κι η ζεστασιά των παιδικών λόγων μαλάκωσε την καρδιά τους...

Πολύ σύντομα όλοι μιλούσαν γι' αυτό. Στις γειτονιές, στις πλατείες και στα ξεραμένα πάρκα των πόλεων, στα έδρανα* των Κοινοβουλίων, παντού όλοι μιλούσαν για την προστασία του περιβάλλοντος. Κι όχι μόνο...

Τα μέτρα ήταν άμεσα: οι τραγουδιστάδες έπλεξαν εγκώμια στη μητέρα φύση, οι παραμυθιάδες την τίμησαν με όμορφες ιστορίες, οι πολιτικοί έκαναν νόμους να την προστατέψουν κι οι απλοί άνθρωποι της έδειξαν την αγάπη τους.

Τα αποτελέσματα δεν άργησαν να φανούν. Και τα παιδιά ήταν αυτά που τα πρωτοαντίκρισαν.

- Είδατε που είχαμε δίκιο;
- Πράγματι! Έχω καιρό να δω σκουπίδια στους δρόμους...
- Και τα πάρκα δεν είναι βουβά, αντηχούν από τα γέλια!
- Κοιτάξτε! Όλοι βγήκαν στις γύρω πλαγιές να φυτέψουν δενδρύλλια!
- Και τα φουγάρα στις σκεπές έγιναν ανθοδοχεία!

Από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης ανακοινώνονταν τα νέα απ' όλο τον κόσμο: «Οι πετρελαιοκλίδες δε μολύνουν πια τα νερά των θαλασσών... Οι φωτιές ανάβουν μόνο για να ζεστάνουν... Οι εξατμίσεις των αυτοκινήτων αποσύρονται, γιατί αυτά κινούνται με τη βοήθεια του ήλιου...».

Ακόμα και οι βροχοσταλίδες δεν έμειναν ασυγκίνητες. Ήταν οι πρώτες που ανταποκρίθηκαν στο κάλεσμά μου κι έδωσαν το «παρών». Κι ο ουρανός σκοτείνιασε.

- Επιτέλους, βροχή! φώναξε αυθόρμητα κάποιος νεαρός.
- Η βροχή της σωτηρίας! συμπλήρωσε μια κοπέλα.
- Είναι αυτό που περιμέναμε, αυτό που μας ξαναγιώνει, παρατήρησε μια γριούλα. Το νερό της ζωής!

Μίνες περίμεναν αυτή τη στιγμή και η ευκαιρία δεν πήγε χαμένη. Μικροί και μεγάλοι βγήκαν στους δρόμους μες στη βροχή και γιόρτασαν το γεγονός.

Έτσι, η στάση των βροχοσταλίδων έληξε, με την υπόσχεση βέβαια και την ελπίδα για ένα καινούριο ξεκίνημα, μια καινούρια ζωή...

Μερκούριος Αυτζής, *Ουρανοκαμώματα*, εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα, 2000 (διασκευή)

* Μικρή Αρκούδα: αστερισμός

* έδρανα των Κοινοβουλίων: καθίσματα στις αίθουσες που συγκεντρώνονται οι βουλευτές

1. Το κείμενο που διαβάσατε είναι η συνέχεια και το τέλος της στάσης των βροχοσταλίδων. Διηγηθείτε το με λίγα λόγια στον διπλανό σας. Οι παρακάτω ερωτήσεις θα σας βοηθήσουν.

- Γιατί τα σύννεφα ήταν θυμωμένα;
- Τι έκαναν τα παιδιά για να ξεθυμώσουν τα σύννεφα;
- Τι μέτρα πήραν οι άνθρωποι για να προστατέψουν το περιβάλλον;
- Τι αποτέλεσμα είχαν τα μέτρα που πήραν οι άνθρωποι;

2. Από τη στάση των βροχοσταλίδων τα παιδιά κατάλαβαν ότι η γη κινδυνεύει και αποφάσισαν να δράσουν. Αφού συγκέντρωσαν πληροφορίες από εφημερίδες, περιοδικά, το διαδίκτυο, συζήτησαν μεταξύ τους και διαπίστωσαν πως οι πιο σοβαρές αιτίες που κάνουν τη γη μας να κινδυνεύει είναι το ότι:

α) η ατμόσφαιρα μολύνεται, β) τα δάση καταστρέφονται,
 γ) η θερμοκρασία αυξάνεται, δ) το κλίμα αλλάζει,
 ε) η θάλασσα ρυπαίνεται, στ) οι βιότοποι εξαφανίζονται.

Στο τέλος αποφάσισαν να φτιάξουν έναν κατάλογο με τα θέματα που συζήτησαν και να τον στείλουν στους μεγάλους. Ήθελαν να τους δείξουν ότι δεν έχουν κανένα δικαίωμα πλέον να αδιαφορούν.

Βοηθήστε τα να φτιάξουν αυτόν τον κατάλογο.

α) Η μόλυνση της ατμόσφαιρας.

β) **Η καταστροφή των δασών.**

γ) **Η αύξηση της θερμοκρασίας.**

δ) **Η αλλαγή του κλίματος.**

ε) **Η ρύπανση της θάλασσας.**

στ) **Η εξαφάνιση των βιότοπων.**

3. Τα παιδιά κατάλαβαν από το μήνυμα της Μικρής Αρκούδας ότι η Γη **κινδυνεύει** από τη μόλυνση. Το ρήμα **κινδυνεύω** παράγεται από τη λέξη **κίνδυνος**, που είναι ουσιαστικό.

Τα ρήματα που παράγονται από τα ονόματα τελειώνουν σε:

-εύω, π.χ. κίνδυνος	—————	⇒	κινδυνεύω
-ώνω, π.χ. στεφάνι	—————	⇒	στεφανώνω
-ίζω, π.χ. σκούπα	—————	⇒	σκουπίζω
-αίνω, π.χ. όμορφος	—————	⇒	ομορφαίνω
-ιάζω, π.χ. βράδυ	—————	⇒	βραδιάζω
-ύνω, π.χ. ελαφρύς	—————	⇒	ελαφρύνω
-άζω, π.χ. δόξα	—————	⇒	δοξάζω

Όταν μια λέξη σχηματίζεται από μια άλλη λέξη, έχουμε **παραγωγή**.

Η «πρώτη» λέξη από την οποία παράγεται μια άλλη λέξη λέγεται **πρωτότυπη**, π.χ. κίνδυνος.

Η λέξη που παράγεται από την πρωτότυπη λέγεται **παράγωγη**, π.χ. κινδυνεύω.

Τα παιδιά, επειδή νοιάζονται για το περιβάλλον, θέλουν να γράψουν μηνύματα στους μεγάλους. Βοηθήστε τα συμπληρώνοντας τα ρήματα που παράγονται από τις λέξεις που είναι μέσα στην παρένθεση:

- ✿ Χρησιμοποιείτε πλιακούς θερμοσίφωνες για να **ζεσταίνετε**... (ζεστός) το νερό.
- ✿ Όταν **σκοτεινιάζει**..... (σκοτεινά), μην ανάβετε όλα τα φώτα του σπιτιού.
- ✿ Χρησιμοποιήστε λιγότερο το αυτοκίνητό σας, για να μη **μολύνεται**..... (μολύνω) η ατμόσφαιρα από τα καυσαέρια.
- ✿ Να **αγοράζετε**..... (αγορά) προϊόντα σε συσκευασίες που μπορούν να ανακυκλωθούν.
- ✿ Όταν **ταξιδεύετε**..... (ταξίδι) με το αυτοκίνητο, μην πετάτε σκουπίδια από το παράθυρο.

4. «Το ίδιο κιόλας βράδυ, η Μικρή Αρκούδα έστειλε το μήνυμά της στα παιδιά... Κι αυτά σαν έπεφταν στο κρεβάτι τα βράδια έπλεκαν στα παραμύθια της γιαγιάς τη δική τους ιστορία, την αληθινή, με το περιβάλλον και τα σύννεφα».

Τι παρατηρείτε στη λέξη βράδυ στον ενικό και στον πληθυντικό αριθμό; Θυμηθείτε πώς γράφονται τα ουδέτερα ουσιαστικά σε -υ στην ονομαστική του πληθυντικού και συμπληρώστε τον πίνακα:

Ονομαστική ενικού	Ονομαστική πληθυντικού
δάκρυ	δάκρυα
στάχυ	στάχυα
βράδυ	βράδια
δίχτυ	δίχτυα

5. Βρείτε στο κείμενο και αντιγράψτε ποια ήταν τα ευχάριστα νέα που ανακοίνωσαν τα μέσα μαζικής ενημέρωσης.

«Οι πετρελαιοκλίδες δε μολύνουν πια τα νερά των θαλασσών... Οι φωτιές ανάβουν μόνο για να ζεστάνουν... Οι εξατμίσεις των αυτοκινήτων αποσύρονται, γιατί αυτά κινούνται με τη βοήθεια του ήλιου...».

Στάση βροχοσταλίδων (συνέχεια)

1

Σε κάθε ομάδα λέξεων μία λέξη είναι γραμμένη λάθος. Βρείτε την και γράψτε τη δίπλα σωστά.

- A. δάκρυα, στάχυα, βροχυα, δίχτυα: **βράδια**
- B. βράδυ, δίχτυ, στάχυ, δάκρυ: **δίχτυ**
- Γ. ακριβαίνω, μολύνω, μαθαίνω, πίνω: **μολύνω**
- Δ. περιβάλλον, θάλασσα, σύννεφα, μολύνη: **μόλυνση**

2

Τα παιδιά της Δ' τάξης, για να βοηθήσουν τα παιδιά να διαδώσουν παντού ότι η γη κινδυνεύει από τη μόλυνση του περιβάλλοντος, ανέλαβαν να φτιάξουν μια αφίσα με τίτλο: «**Η Προστασία του περιβάλλοντος**».

Επειδή ο τίτλος ήταν μεγάλος και δε χωρούσε στην αφίσα, τα παιδιά τον άλλαξαν και έγραψαν: «**Προστατεύω το περιβάλλον**».

- ▮ Συζητήστε τι άλλαξε στον καινούριο τίτλο.
- ▮ Φτιάξτε αφίσες κάνοντας το ίδιο με τους παρακάτω πέντε τρόπους με τους οποίους προστατεύουμε το περιβάλλον.

- ✧ Ο καθαρισμός των ακτών.

Καθαρίζω τις ακτές.

- ✧ Η χρήση ηλιακής ενέργειας.

Χρησιμοποιώ την ηλιακή ενέργεια.

- ✧ Η ανακύκλωση του χαρτιού.

Ανακυκλώνω το χαρτί.

- ✧ Η κατανάλωση βιολογικών προϊόντων.

Καταναλώνω τα βιολογικά προϊόντα.

- ✧ Η μείωση της ηχορύπανσης.

Μειώνω την ηχορύπανση.

Διαχείριση προστατευόμενων περιοχών:
Οδηγός ορθής πρακτικής. Εικονογράφ. Gear Print,
ΥΠΕΧΩΔΕ 2003

3

- Συζητήστε στην τάξη προβλήματα που πιθανόν υπάρχουν στην περιοχή σας σε σχέση με **τη μόλυνση του περιβάλλοντος**.
- Γράψτε μια επιστολή στον δήμαρχο ή σε μια περιβαλλοντική οργάνωση για το πιο σημαντικό από αυτά.

Η Ραλλού θα σας βοηθήσει να θυμηθείτε πώς γράφουμε μια επιστολή.

- Στο πάνω δεξιό μέρος του χαρτιού μας γράφουμε τον τόπο όπου βρισκόμαστε όταν γράφουμε την επιστολή και στην ίδια σειρά την ημερομηνία. Αν ο παραλήπτης δε γνωρίζει τα στοιχεία μας, τα γράφουμε στο πάνω αριστερό μέρος της επιστολής.
- Αφήνουμε μια σειρά κενή και από κάτω αριστερά γράφουμε την προσφώνηση. Αν ο παραλήπτης είναι φίλος μας, τότε αρχίζουμε με, π.χ., «Αγαπητή Άννα», «Άννα μου», ενώ, αν ο παραλήπτης είναι κάποιος που δε γνωρίζουμε καλά, «Αγαπητέ κύριε Παπαδόπουλε». Αν ο παραλήπτης είναι άγνωστος, γράφουμε απλά «Κύριε/κυρία» και το όνομά του/της.
- Συνεχίζουμε την επιστολή από αριστερά προσέχοντας να αλλάζουμε παράγραφο όταν χρειάζεται.
- Κλείνουμε την επιστολή με έναν χαιρετισμό και την υπογραφή μας. Αν ο παραλήπτης είναι γνωστός μας ή φίλος μας, τότε γράφουμε, π.χ., «Με πολλή αγάπη», «Σε φιλώ» κ.ά., ενώ, αν ο παραλήπτης είναι άγνωστος, «Με εκτίμηση».

Όταν γράφουμε μια επιστολή, προσέχουμε:

- Να δώσουμε στον παραλήπτη, με απλό και κατανοητό τρόπο, όλες τις πληροφορίες που του είναι απαραίτητες για να καταλάβει τον σκοπό για τον οποίο γράφουμε την επιστολή.
- Να κάνουμε ξεκάθαρες ερωτήσεις, αν ζητάμε από τον παραλήπτη κάποιες απαντήσεις.
- Να διαβάζονται τα γράμματά μας εύκολα.

... Δημοτικό σχολείο **Εμένα με νοιάζει...**

οδός

τηλ./φαξ

e-mail..... Τόπος Ημερομηνία

Προσφώνηση:

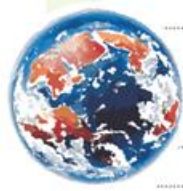
Αγαπητ... κ.

περιγράψτε:

- ▶ ποιο είναι το πρόβλημα
- ▶ ποια είναι η αιτία που το δημιούργησε
- ▶ ποιες είναι οι συνέπειες του προβλήματος στο περιβάλλον
- ▶ τι λύσεις προτείνετε

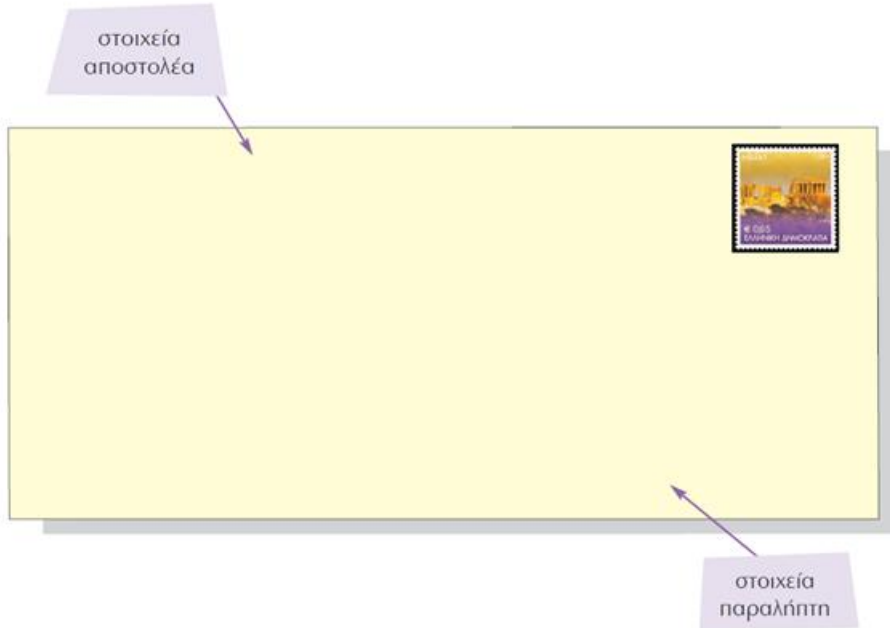
Χαιρετισμός-υπογραφή:

Με εκτίμηση
Οι μαθητές...

Την επιστολή την κλείνουμε σ' έναν φάκελο. Στο μπροστινό μέρος του φακέλου και στο επάνω αριστερό γράφουμε το όνομα και τη διεύθυνση του αποστολέα (την οδό, τον αριθμό, τον ταχυδρομικό κώδικα, την περιοχή όπου μένει και τη χώρα, αν το γράμμα στέλνεται στο εξωτερικό). Στο κάτω δεξιό μέρος του φακέλου γράφουμε το όνομα και τη διεύθυνση του παραλήπτη (την οδό, τον αριθμό, τον ταχυδρομικό κώδικα, την περιοχή όπου μένει και τη χώρα, αν ο παραλήπτης μένει στο εξωτερικό).

Βάζουμε γραμματόσημα και τη στέλνουμε με το ταχυδρομείο.

Αξιολογώ το γραπτό μου

1. Έγραψα στο κατάλληλο μέρος της επιστολής τον τόπο και την ημερομηνία;
2. Πρόσεξα την προσφώνηση;
3. Έγραψα προσεκτικά, με απλό, κατανοητό και σύντομο τρόπο, όσα ήθελα να πω;
4. Μήπως έγραψα πολλές φορές τα ίδια πράγματα;
5. Έκλεισα την επιστολή με έναν χαιρετισμό και την υπογραφή μου;
6. Έκανα παραγράφους;
7. Πρόσεξα την εμφάνιση του γραπτού μου;